

ברוך הבא

הוא עשה זאת שוב. כרעיין דרמתי אחד נטל אני וור אליסאדאת שוב את היוזמה לידיו, שוב הכתיב את המחלוקת לכד האחרים.

הוא לא עשה זאת למען אינטרס אנוכי כלשהו, אלא כדי לקדם את התהליך שכבר הפך אותו לדמות בעלת שיעור-קומה היסטורית: תהליך ההשלמה בין ישראל והערבים.

במהלך זה גילה אליסאדאת מחדש את תכונותיו המיוחדות: דימויו יוצר, כושר החלטה, חוש דרמטי, ראייה איסטראטגית וכישרון טאקטי.

בתגובתה על מהלך זה גילתה גם ממשלתו של מנחם בגין את תכונותיה המיוחדות: עקרות מחדשבתית, קוצר-ראייה, קטנוניות, נרגנות, שלומיאלויות.

מי שהיה נוכח כאשר השמיע הנשיא אליסאדאת לראשונה את מחשבה הזאת, וכמי שנתבקש על-ידו לפרסמה לראשונה בעולם (יזעזעי הקרובים ביותר עדיין אינם יודעים על כך!), אני מרשה לעצמי לפרש את מניעיה ומגמותיה. מובן שאלה הם פירושי שלי בלבד.

נדמה לי כי בעיני הנשיא מצטיירים הדברים כך:

לפני שנתיים וחצי החלטתי החלטה היסטורית, הופעתי לפני הכנסת ודיברתי במישרין אל ליבו של הציבור הישראלי.

זה היה אקט היסטורי, והוא הוליד תהליך היסטורי. תהליך זה הוביל להסכמי קמפ-דייוויד, לחוזה-השלום הישראלי-מצרי ולגורמליזציה.

בכך הפתיים שוב אחד. עכשיו קיים החשש שמא ייעצר התהליך כולו.

על כן יש להתחיל בשלב הבא של התהליך, שעליו להוביל לקראת פיתרון הבעיה הפלסטינית והשגת שלום כולל בין ישראל וכל העולם הערבי המוסלמי. **גם שוב שני זה יכול להיפתח באקט הדרמטי של הופעתו לפני הכנסת, כדי לדבר במישורן אל ליבו של הציבור הישראלי.**

אמנם, גם בנאומי הראשון הסברתי לישראלים את העניין הפלסטיני. אך באותו זמן הקשיבו הישראלים בעיקר לדברים שנגעו להשגת השלום בין ישראל ומצרים. עתה עלי להסביר להם את השקפתי — והשקפת העולם הערבי כולו — על העניין הפלסטיני, שהוא לב ליבו של הסיכסוך ההיסטורי כולו.

בעיקבות דרישה זו, מלב אל לב, אני מקווה שהישראלים ישתכנעו כי גם הפעם אין אני מבקש את רעתם, אלא להיפך, את שלומם ואת ביטחונם.

ביגלל ניתוקם מן העולם הערבי במשך שנים כה רבות, ובעיקבות ארבע המילי חמות האכזריות שהיו, לא קל לישראלים להבין את ההשקפה הערבית על הבעיה הזאת, ואני סבור כי חובתי היא להשתדל לעזור לישראלים בהבנתה.

בכך תניתן תאיצה חדשה — "מומנטום" — לתהליך המדיני, נתגבר על המיכשולים ונגיע אל השלום הכולל — שהעולם כולו, ובראשן ראשונה ישראל עצמה, זקוקים לו.

הוא רעיון פשוט — כשם שכל רעיון גדול הוא פשוט. רק בעיני כסילים עלולה פשטות זו להיראות כנאיביות. היא רחוקה מזה. היא מתווכמת מאוד-מאוד. תהליך השלום עומד עתה לפני מחסום, הנראה כאילו לא ניתן כלל להתגבר עליו.

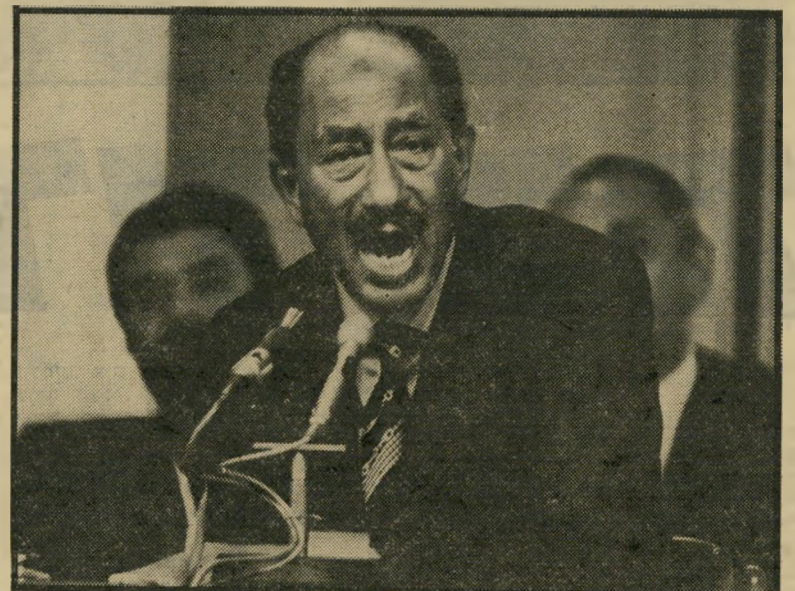
מצד אחד: הלאומים המוחלטים של חריטום הישראלית, אותו קונסנזוס שימפלט העבודה משתפת את עצמה בו לצד החוגים הקיצוניים ביותר של הליכוד: "לעור למ לא" הכרה באש"ף ומשאומתן עימו,

"לעולם לא" שינוי הסטטוס-קו בירוש"לים, "לעולם לא" שיבה לגבולות 1967. מצד שני: אי-היכולת המוחלטת של העולם הערבי להסכים לשלום עם ישראל בלי פיתרון אשר יעניק לפלסטינים את זכות ההגדרה העצמית (קרי: מדינה משלהם, בצורה זו או אחרת, לצד ישראל); ואי-היכולת המוחלטת של העולם המוסלמי להשלים עם הריבונות הישראלית על מסי-גד אל-אקצה וכיפת-הסלע.

מוד פני מחסום מודקט זה, אפי שר להיכנע ולאמר: אין פיתרון. מי שאומר כך, מוכרח להבין כי הוא מסכן גם את ההישגים שכבר הושגו. העם המצרי הוא סבלני מאוד, ויש לו שילטון חזק — אך אין הוא יכול לחיות לעולם ועד מחוץ לעולם הערבי. וגם אין הוא

אין סיכוי לתוויה בעמדות ממשלת-בגין. (אילו היה בגין מוכן לפיתרון סביר כלשהו, היה אומר לעצמו כי דווקא עכשיו הזמן הנכון להשגת ההסכם. הנשיא אשר יישב בבית הלבן אחרי ינואר 1981 — אם יהיה זה שוב ג'ימי קארטר, ואם יהיה זה מישהו אחר — יהיה בהרבה פחות נוח לממשלת-ישראל מאשר הנשיא המבטיח עתה להיבחר מחדש והזקוק לקולות יהודיים. אך מכיוון שאין לבגין פיתרון כלשהו, והוא מעוניין רק בקיפאון המוחלט, אין הוא יכול לנצל את שעת-היכושר החד-פעמית הזאת.)

השאלה היא: איך לעבור את החלל הריק הזה של כמה חודשי שים מבלי להפגין לעיני העולם הערבי אזלת-יד גמורה.

אנוור אל-סאדאת בכנסת: הצעה שאי-אפשר לסרב לה

מוכן לחיות לאורך ימים כשבליבו מכרסמת ההרגשה שהוא בגד בעם הפלסטיני. מוכרחים להתגבר על המחסום. לממשלת-ישראל אין שום פיתרון. היא חוזרת, כמו תוכי, על הסיסמה: "אין בידני הצעות חדשות".

מזוסיכך מבין הנשיא אל-סאדאת דאת שהיוזמה החדשה חייבת לבוא מצידו.

אילו היה אדם קטן, היה אומר: הבה נחכה עד שהלחצים הבינלאומיים יכריחו את הנשיא האמריקאי, אחרי הבחירות, לכפות פיתרון על ישראל. **אולם אליסאדאת אינו אדם קטן. הוא אדם גדול. על כן הוא אומר: הבה ננסה לשכנע איש את רעהו, בדרישה ישראל.**

ש רעיון הזה גם היבט טאקטי, שכדאי לעמוד עליו.

בעוד פחות משישה שבועות יגיע תאריך רבי-משמעות: 26 במאי 1980, היום שבו צריך להסתיים המשאומתן על העי-נקת, האוטונומיה המלאה" לעם הפלסטיני. **אין שום סיכוי כי המשאומתן יסתיים עד אז. האמת הפשוטה היא שמשאומתן זה כלל לא התחיל עדיין. עד עכשיו התנהלו רק מישחקים ריקים-מתוכנן.**

איש אינו מאמין שיש סיכוי כלשהו שעד ה-26 במאי יתרחש משהו גדול. אולם העם המצרי, והעולם הערבי כולו, זוכרים את התאריך.

לאחר מכן תעבור עוד חצי שנה על לבחירות בארצות-הברית. יהיה זה חלל ריק. כי באותה תקופה אין שילטון תקין ויעיל בוויינגטון — ובלו השתתפות האמריקאים בתהליך השלום כ"שותף מלא"

אילו היה קורטוב של שכל בי ראשם של "החוגים", הם היו יודים עימם כי הנשיא אליסאדאת לעולם אינו משמיע רעיון באקראי, מבלי שהורה היטב, וכמשך ימים ארוכי כים, על כל ההשלכות האפשריות. אבל אותם שהופתעו באוקטובר 1973, ואותם שהופתעו שוב בנובמבר 1977, הופתעו גם בשבוע שעבר, למרות שאיש אמונו של הנשיא, אינס מנצור, שהיה נוכח בשיחתו של אליסאדאת עימי, העמיד אותם בעוד מועד על חשיבות העניין. בהודיעו כי "עיתון ישראל" עומד לפרסם "הצעה מדינית".

האם לא הגיע הזמן שאותם "חוגים" ילמדו את שיטותיו של אנוור אל-סאדאת — או שישתקו?

אחרי התגובה הראשונה נוכחו ראשי השילטון בישראל לדעת כי הרעיון הוא רציני, וכי הנשיא אכן מתכוון לבוא לירושלים ולהשמיע את דבריו. אז באה התגובה השנייה: לא בא בחש"ב הן הכנסת אינה במת-תעמולה למדינאים זרים.

ובעיקר: קודם כל יש לתת למנחם בגין לנאום לפני מועצת-העם בקאהיר, כתמורה על הופעתו הראשונה של אליסאדאת בירושלים.

תגובה חנונית. חשבון עוברי ושכ.

יתכן שחכמי-הלם בירושלים סברו כי בכך ייגמר העניין. אל-סאדאת, כך חשבו, לא ינח לבגין להשמיע בקאהיר את דבריו על זכויותינו ההיסטוריות. התנחלותנו בכל רחבי ארץ-ישראל, ושאר סיסמות אשר ישגועו את העולם הערבי כולו ואשר יכריפו את מעמדו של אליסאדאת.

גם תגובה זו העידה על בורות תהומית לגבי אופיו של הנשיא המצרי. מובן מאזיז שהוא לקח תגובה זו בחשבון מראש, כאשר ניבש את רעיונו.

ואכן, תוך שעות מעטות באה תגובה רישמית מפי אליסאדאת: אהלאן וסהלאל. אם בגין רוצה להופיע במועצת-העם, שיבוא.

איני יודע במה עשוי נאום של בגין בקאהיר לשרת את האינטרס הישראלי. עד כמה שנראה לי, ככל שמר בגין ואנשיו ימעיטו להשמיע את דיעותיהם באוזני ערבים, כך ייסב, אך אם בגין רוצה בכך — הנשיא אליסאדאת לא ימנע זאת בעדו. להיפך — הדבר יכול לעזור לו לפתח תאוצה חדשה ולמלא את החלל הריק עד נובמבר.

בוה אולו, כמדומני, כל הטענות הנגד גזות והחנוניות של ממשלת-ישראל. הן היו מיותרות לחלוטין מלכתחילה.

אילו היתה קיימת בירושלים ממשדה המסוגלת לשקוד דברים בשקט ולדבר את מעשיה כתבתי לה, היתה מכינה מראש כי אין כל אפשרות למנוע בעד הנשיא המצרי לבוא לירושלים ולנאום לפני הכנסת, אם הוא מבקש זאת. בלשון הסנדק, זוהי "הצעה שאי-אפשר לסרב לה".

ותרת שאדה אחת, המנקרת בראי של מאז הרגע הראשון: מפני מה פוחדת ה"ממשלה"?

מהו מקור הפחד מפני הופעה מחודשת של הנשיא אליסאדאת לפני הכנסת? **מדוע הצטייר רעיון זה אוטו-מטי, וכימעט אינסטינקטיבית, כמעשה שיש להתגונן מפניו?** האם חוששת הממשלה שאם יופיע אנוור אל-סאדאת לפני הציבור הישראלי ויסביר לו את מהות הבעיה הפלסטינית, את הדרישים לפיתרון, את ההיבטים המדיניים והביטחוניים, עלול הציבור הישראלי להשיג תכנה ולוותר על דיעותיו הקדומות בנושא? ואם כן, האם מבקשת הממשלה להקים מסך-ברזל — או קיר-זכוכית — בין הציבור הישראלי ובין נשיא המדינה הערבית הראשונה שעשתה עימנו שלום? **האם היא רוצה להחזיק אותנו בכוח בננו?**

טובת ישראל, טובת השלום, טובת היחסיים בין ישראל והעם המצרי מחייבות אותנו להשיב על מישאלתו של אנוור אל-סאדאת תשובה פשוטה. כנה. ממעמקי הלב: **ברוך הבא!**